

KMETOVALEC.

Glasilo c. kr. kmetijske družbe vojvodstva kranjskega.

Ureduje Gustav Pirc, tajnik družbe.

Izhaja 1. in 15. vsaki mesec. — Udje c. kr. kmetijske družbe dobivajo list brezplačno, a neudje plačajo s poštnino vred 2 gld. na eto
Naročila naj-se pošiljajo c. kr. kmetijski družbi, ali pa dotičnim podružnicam.

Štev. 8.

V Ljubljani, 15. aprila 1885.

Leto II.

Razpis štirih premij.

C. kr. kmetijska družba kranjska razpisuje s tem natečaj za štiri premije po 100 gld. onim gospodarjem, kateri se zamorejo izkazati z dobro urejeno sadno sušilnico za sušenje srednjo-velikih in velikih množic sadja.

Oni kranjski gospodarji, kateri se za eno teh premij potegovati nameravajo, izkažejo naj se do 1. julija 1885. pri centralnem odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani, da so

1. v času, pričenši od dneva razglasenja tega razpisa do 1. julija 1885. leta sozidali sadno sušilnico, in da je

2. sadna sušilnica take sestave, da je z njo mogoče sadje umno sušiti, ter da so izdelki za kupčijo ugodni.

Dokazi k prvi točki obstojé iz potrdira občinskega predstojništva, k drugi točki pa iz takega popisa ali načrta sušilnice, da je mogoče iz njega posneti sestavo sušilnice.

Opozorjamo vse one, koji se mislijo za te premije potegovati, da bodo imeli oni prosilci prednost, kateri se bodo zamogli izkazati s posestvom uže na Kranjskem izkušene sadne sušilnice, kakor je popisana v „Kmetovalcu“ št. 16. leta 1884. in v „Novicah“ št. 40 leta 1884.

Na posebno željo dá podpisani centralni odbor radovoljno potrebne podatke in nasvete.

Centralni odbor c. kr. družbe kmetijske
v Ljubljani 1. svečana 1885.

Karol baron Wurzbach-Tannenberg,
predsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

Agrarni shod na Dunaji.

Kakor smo uže prej enkrat v „Kmetovalcu“ poročali, sklical se je 3. avstrijski agrarni shod na 23. marca na Dunaj. Tudi kranjska kmetijska družba imela je pri tem zborovanji svojega zastopnika, in sicer v osebi gosp. državnega poslanca dr. Poklukarja.

O prvi točki programa: „O carini in o železničnih tarifih“ poročal je dr. Pilat, odposlanec c.

kr. kmetijske družbe v Levovu. Po jako obširni debati storili so se sledeči ukrepi:

1. O zadevi carin: Agrarni shod smatra kot neobhodno potrebno, da se poviša uvaževalna carina na kmetijske pridelke in izdelke, in sicer zaradi slabega stanja našega kmetijstva sploh in z ozirom na prekmorsko in rusko konkurencio in carinske naredbe na Nemškem in Francoskem. Ob enem se tudi izreče želja, da se nastavi carina tudi na take kmetijske pridelke, koji do sedaj carini niso bili podvrženi. Zaradi varstva domačega kmetijstva izreče se tudi želja, da bi carinska prostost za žito, ki velja za Rumunijo, ponehala s ponovljenem kupčijske konvencije s to državo. Nadalje se nujno prosi vlada, da bi pri razpravah o carini z nemško vlado, ki se bodo v kratkem vršile, skušala se zediniti zaradi carin na prekmorske pridelke, kakor se je to uže na Francoskem zgodilo.

2. O zadevi železničnih tarifov sklenilo se je sledeče: Agrarni shod izreče z ozirom na svoj sklep iz leta 1879. svoje prepričanje, da s poddržavljenjem vseh železnic dela se najbolj na korist národnega gospodarstva. Za sedaj pa potrebuje slabi stan kmetijstva hitro in onergično poprav tarifov na zasebnih železnicah. Posebno deluje naj pa vladna v tem le smislu: 1. Tarifi za domače kmetijske pridelke, koji se izvažujejo, morajo biti taki, da ne prekoračijo onega tarifa, ki velja za 100 kilogramov in 1 kilometer za ogerske ali ptuje pridelke v tranzitni vožnji. 2. Da tarifi za vožnino domačih pridelkov ne bodo viši kot tarifi za putno blago, ki se v državo privazuje. 3. Da se tarifi na vseh avstrijskih državnih kakor zasebnih železnicah, izdatno znižajo ter v soglasje prinesejo s tarifi na ogerskih železnicah.

Kot druga točka obravnavav bilo je poročilo dr. Jul. Wolfa, odposlanca kmetijske družbe v Brnu, o sredstvih, ki bi zboljšali sedajni žalostni stan kmetijstva. O tej zadevi sklenil je agrarni shod sledeče kot potrebno priporočevati: 1. Omejitev in deloma odstranjenje inozemske konkurence. 2. Uravnanje železničnih tarifov, kakor se je uže prej omenilo, in stvarjenje novih vodnih potov, n. pr., kanalov, ki bi vezali Labo in Donavo itd. 3. Urejenje kreditnih razmer pri poljedelcih. 4. Urejenje davkovskih in pristojbinskih naredeb, posebno odstranjenje onih, katere delajo sitnost kmetijskem posojilnicam, katere zadnje deluje brez vsake sebičnosti in le na korist kmetijstvu. 5. Da se z vsemi sredstvi deluje na stvarjenje krep-

kega kmetijskega stanu. 6. Da se nujno pripravi red za civilne in izvršilske procese.

O tretji točki dnevnega reda: Kaj naj se zgodi zaradi kužnih bolezni pri živini in kako naj se postava o tej zadevi spremeni, da bode to vsena korist domači živinoreji? poročal je v ime kluba gospodarjev in gojzdarjev na Dunaji g. L. Frankl. Sklenilo se je sledeče:

1. Pomnoženje deželnih živinozdravnikov. 2. Razglasitev postavnih naredb o zadevi kužnih bolezni v vseh okrajih in občinah. 3. Zaradi vedne kuge na parkljih in gobcih, koje imamo v državi, naj se takoj prepove uvaževanje in prevaževanje ovac, koz in prešičev iz Ruskega in Rumunskega.

Konečno prešel je agrarni shod k volitvi stalnega odbora, kateri se je uže 25. marca konstituiral.

O plemenskih bikih.

Znano je, da v naši deželi živinoreja ni še na oni stopinji razvitka, kakor bi si jo želeli, in splošno se skuša živinoreja povzdigniti in pospešiti. Največja zapreka, ki je dosedaj zavirala napredek v živinoreji, je pa neprimerno ravnanje z biki in pa njih malo število.

Ne dá se tajiti, da je pri našem kmetu ravnanje z bikom še največkrat zelo nedostatno, naravnost rečeno, popolno napačno. Ravno kmetje so pa oni del prebivalcev, ki se največ pečajo s živinorejo ter so vsled tega najbolj merodajni za prospeh živinoreje.

Posebno slab vpliv na živinorejo ima napaka, da se pri izbiri bikov za pleme ne gleda na rod ali raso in pa na stariše bikove, ampak le na nizko ceno. Ali je bik velik ali majhen, mlad ali star, lepo ali slabo raščen, to je vse eno, k večem se ozira nekoliko na bikovo barvo. Dostikrat rabijo se za pleme prav mlade (enoletne) še nesposobne živali, in nasledki tega so, da bik pred časom oslabi in večina krav niti breja ne postane; predno je tak bik v resnici za pleme rabljiv, mora ga posestnik za majhen denar mesarju prodati.

Veliko napak se zgodi pri oskrbovanji in krmi bikovi, ker se vedno le na to gleda, da se ceneje izhaja. Navadno kmetu zadostuje, da bik le živi, kako pa da živi, tega še ne praša. Ker bika navadno ne vpregamo, ker ne daje mleka ali pa ker tudi na drugi način ne koristi, smatra se bik v hlevu kot potrebno zlo, brez da bi pomislili, da ravno plemensko delovanje bika ima največji delež na prospehu živinoreje, katera je sedaj pri nas itak glavni steber kmetijstva.

Zamore biti pa tako ravnanje z bikom koristno za živinorejca? Gotovo ne. Nasledki slabega krmenja so čisto naravni ter pridejo kmalu na dan: Slaba teleta, veliko število neobrejenih krav in prezgodnje izrabljenje bika. Velika napaka je skupna paša bika s kravami. Na paši je bik dostikrat celi dan razpostavljen pripekajočim žarkom ter ima na razpolaganje sto in več krav. Pri nas na Kranjskem imamo občine, ki imajo enega samega za 300 krav, ko bi jih k večem 80 smelo biti. Dostikrat se zgodi, da se v eni in isti občini večina krav v enem in istem času poja ter vsled tega mora bik na en dan po več krav vplemeniti. Vsled tega ostane veliko krav jalovih in storjena teleta pa mala. Vem za slučaj, da je izmed 80 krav le 30 teletilo.

Da se vse enake napake odpravi, potrebno je toraj, da se držanje bikov kakor tudi deloma ravnanje z njim postavno uravna. Dosto ljudi se najde, kateri so proti

taki postavi a moje mnenje je to, da bode z živinorejo še le takrat boljše, kadar se bode za dobre bika tako skrbelo kot sedaj n. pr. na Gorenjskem za žebce.

Pred vsem treba je doseči, da se licenca dá le onim bikom, ki so popolno sposobni ter da se med letom tudi večkrat plemenski biki ogledajo. Premlad, kakor prestare bika moramo izključiti in posestnik bika mora biti tak, da jamči za dobro in pravilno ravnanje z bikom. Skupna paša bika s kravami ne sme biti dovoljena ter število krav, ki pridejo na enega bika, na 80 omejeno.

O vzgoji divjakov sadnega drevja.

Pogostoma se vidi, da naši kmetovalci hodijo iskat sadunosnih divjakov v gozd, meje itd. misle, da v dobodo precej brez truda močne in velike podlage (divjake), koje jim bo mogoče precej požlahtniti ter da jim bodo obilen sad donášali. Večinoma pa so taki divjaki vsi ostareli in lišajev polni. Ako na take podlage požlahtnujemo (cepimo), redkokrat dobimo lepo in veliko drevo. Najboljši se gotovo sponaša ono drevo, koje je uže iz mladosti, to je, iz semena v sejalnicih in drevesnicah izrejeno ali uzgojeno. Največje važnosti je pri mladem drevescu (kar pa pri divjaki v gozdu dobljenih ni), da imajo kolikor mogoče veliko korenin; to pa dosežemo, da peške vsejemo v sejalnico, ter drugo leto zadobljene drevce pikiramo. Vsled pikiranja (presajanja) zadobé uže mlada drevesca veliko množino korenin in koreninic, kar se brez pikiranja ne dá doseči. Vsled skrajšanja korenin, posebno z skrajšanjem osrednje (srčne) korenine se ukoreninenje posebno pospeši. Vsako drevo pa, katero ima korenino skrajšano, kaj veliko novih koreninic požene (se ve, ako ni preveliko in prestaro, rane korenin pa ne prevelike) in ravno to se doseže s pomočjo pikiranja.

Neobhodno potrebno je pikiranje hruševih drevcev. Hrušek naravno svojstvo je, da iz semena pridobljene drevesca in drevesa imajo le malo na globoko segajočih korenin, ter le malo in redko stranskih. Da tej neprilici v okom pridemo, ter zadobljemo hruškine drevesa z obilnimi koreninami, moramo jih uže v drugem letu, ko so sejane, pikirati in potem po potrebi in zahtevi presajevati. Pikirajo se tudi jabelčna drevesca s prav dobrim vspehom; sploh pikiranje sadnih divjakov je na pravem mestu, ter se ne sme pri sadjarstvu le kolikaj umnem nikdar spuščati.

Češnje in češplje se navadno ne pikirajo, ker one rade svoje korenine na stran širijo, ter mnogo korenin nastavi.

Sploh naj se porabljujejo le one podlage (divjaki), koje so iz semena pridobljene ter pikirane, nikdar pa one, ki so izkopane v gozdu, meji itd., ker iz takih nismo vstani, nikdar dobreja ter trajajočega drevesa vzgojiti, nasprotno pa iz semena pridobljene podlage sadunosnih rastlin, nam dajo kaj dobre in trpežne, ter za vzgojitev velikega drevja sposobne podlage, na katere se lahko zanašamo.

Kostanjev, orehov, mandeljnov, in kjer se vzgojujejo breskvina drevesca iz breskvinih košic, ni treba uže v drugem letu presajati ali pikirati.

Divjaki tega drevja se tako-le izgojujejo:

Na jesen se dene njih seme, oziroma sad, v zaobjčke kalit. Na dno zaboja pride vrsta vlažnega peska, kake tri prste nad pesek pride vrsta semena, zrno pri zrnu, nad seme zopet pesek, na pesek seme in tako se ponavlja do vrha zaboja, ali pa po potrebi in zahtevi zaželjene množine sadnih drevesec. Tako

napravljeni (napolnjeni) zaboji se zasujejo v zemljo na kak primeren kraj in sicer pa tako globoko, da seme ne zmrzne. Skrbeti je tudi, da miši do tako spravljene semena ne pridejo.

Tako spravljene zaboje se na spomlad, ko uže začne v njih seme kaliti, iz zemlje vzamejo, ter se prične saditev. Vsaka kal, ki je pognala, se mora nekoliko priščipniti; priščipne se zato, da mesto ene osrednje še več drugih korenin požene.

S tem je tudi doseženo, da jih pozneje ni treba presajevati zaradi pomnožitve korenin, ker ta namen je uže dosežen, ako le količkaj kali odščipnemo. Marsikateri, posebno oni, koji se sadjarstva ni učil, misliti bi si mogli, da, ako kal nekoliko skrajša, s tem tudi rastlino vniči. No, temu pa ni tako, ker znano je, da seme naj je eno ali drugo, katere koli rastline, poprej korenine in potem še le vrh požene, iz tega se tudi razvidi, da, ako prvo kal, ki požene, prikrajšamo, ne ugonobimo rastline, marveč dokazano je, da s tem pomnožimo število korenin. Priporočljivo je toraj ondi, kjer vzgojujejo drevje za prodajo ali za dom, da stavijo čez zimo seme v zaboje kalit, ter na spomlad, ko začne kaliti, da ga presade v travo oddaljenost, ter kali nekoliko prikrajšajo. Ako navedenega ne storimo, zadobimo drevesca le z močno osrednjo (srčno) korenino, brez ali pa z malo stranskimi. Ako tako drevesce presadimo, ki je izrastlo iz semena z neprikrajšano kalijo se kaj nerado prime ali pa prva leta počasi raste, dokler se dobro ne ukorenini.

J. U.

K pridelovanju krme na polji.

Pridelovanje krme na polji postaja vedno bolj važno, zlasti, odkar cena žita zmirom bolj pada, cena goveje živine pa kvišku gre. Med krmskimi rastlinami, katere na polji pridelujemo, zavzemati prvo mesto nemška detelja ali lucerna in pa štajarska detelja ali rudeča detelja. Z ozirom na pridelovanje teh dveh rastlin nastane vprašanje: Zamoremo li pridelovanje tih rastlin z ozirom na sedanje razmere tako močno pomnožiti, da bi se nam ne bilo bati tudi opešanja zemlje?

Detelja vzame iz zemlje veliko apnenca, posebno pa izsrka iz spodnje plasti zemlje veliko redilnih snovi, katerih zadnjih zemlji ne moremo nazaj dati z gnojem. Iz tega vzroka: ne moremo na eno in isto njivo štajerske detelje poprej sejati, kakor še le čez najmanj 6 let, "lucerno" pa čez 12 let.

Če se tudi v dostih krajih pridelovanje štajerske detelje in lucerne ne dá pomnožiti, zamoremo vendar pridelek krme povečati s setvijo primernih trav, koje mešamo z deteljo. Taka mešanica ima sledeče prednosti: Mi zadobimo veliko množico jako dobre krme, ne da bi škodovali s takim pridelovanjem rodovitnosti zemlje; trava pomešana z deteljo zamore bolj pogosto na eni in isti njivi biti sejana, trpi manj pred mišimi, kakor večletna detelja, ter tudi na vlažnih njivah dobro uspeva.

Sem ter tje se sliši, da je mogoče travnike narediti, ako se pusté stara deteljišča rasti. Ta misel je popolno napačna; kakor hitro detelja iz njiv izginjuje, prične se kazati le plevel, ne pa dobra trava. Na taki njivi je mogoče le polagoma narediti z dobrim gnojenjem primerno ledino, obstoječo iz dobrih krm-skih trav. Ako želimo napraviti iz njive dober travnik, treba jo je najprvo dobro obdelati in plevela očistiti. Potem jo je treba obsejati z dobro in primerno mešanico raznih trav. Pri setvi ne smemo biti skopi

ne s semenom, ne z denarjem, ki ga moramo dati za seme. Mislim, da bode marsikomu vstreženo, ako na tem mestu prijavim sestavo dveh mešanic, kateri ste se prav dobro obnesli. Prva je za travnike, ki imajo vedno travniki ostati, druga pa za njive, koje imajo nam dajati krmo za kake dve ali tri leta.

Sostava prve mešanice obstoji za en hektar iz sledečih sestavin in množin: 10 kil bele detelje, 4 kile hmeljne detelje, 6 kil švedske detelje, 2 kili lucerne, 10 kil svinjskega repa, 8 kil laške ljulike, 8 kil francoske ljulike, 16 kil angleške ljulike in 8 kil esparsete. Za sestavo druge mešanice priporoča se sledeče: 4 kile bele detelje, 6 kil hmeljne detelje, 16 kil švedske detelje, 10 kil svinjskega repa, 8 kil laške, 16 kil angleške in 4 kile francoske ljulike ter 12 kil esparsete. Hmeljna detelja je neke vrste lucerna, ki rumeno cvete. Švedska detelja je v taki mešanici tri leta zelo dobra ter v rašči zelo podobna štajerski detelji.

To mešanico zamoremo sejati spomladi samo za-se ali pa z ječmenom, ovsem ali jaro pšenico. Z ozirom na to, ali se je to seme same za se sejalo ali pa s kakim žitom, dobi se še v prvem letu manj ali več strnišnega pridelka.

Če se toraj upognemo tirjatvam časa ter pomnožimo pridelovanje krme, donašala nam bode taka krma veliko lepe živine, in ta lepa živina pa plačilo za naše delo.

Uplivanje hlevne toplote na goved.

Dobro pleme, krma in strežba uplivajo vzajemno na srečen uspeh pri živinorejstvu. Kdor le nekaj zanemarija, doseže cilj le deloma, včasih pa tudi škodo trpi. Zapravlja namreč kapital, krmo in delo. Treba je torej velike previdnosti. Kar žival vsled slabe strežbe trpi, to jej krma dostavlja in popravlja mora. ako nečemo, da nam shujšava, ampak zmiraj porabna ostane. Škoda vsled slabe strežbe je tem večja, čem dražja je krma in živalski proizvodi: mleko, surovo maslo, meso itd. Slaba strežba in po tem takem neusmiljenost proti živinčetu je torej draga reč.

Zatorej pripada tudi v področje živinozdravnikov priporočevati skrb za dobro strežbo domači, pitalni živini. Naj torej povsod, kjer jim prilika nanese, pogumno povzdignejo svoj glas v tej zadevi, posameznikom pa tudi občinstvu na korist.

Zatem je ozir jemati na hleve, ki so povprek pretesni in prekratki. Živina je sedaj sploh večja kakor nekdanj. Žal, da še noveji čas hleve prekratke zdajo. Tako je otežkočeno hleve snažiti in živali pogosto ležijo v nesnagi in mokroti. Govedi je oboje nevšečno in trpi posebno od mokrote, če je mrzlo; kajti mokrota, katere se dlaka navzame, začne po živinski gorkoti prehajati v sopuh.

Pri tem pa gre mnogo živinske gorkote v zgubo, katero mora žival zalagati s tem, da več krme povžije. Od te krme pa nima posestnik nobenega haska. Sploh pa mokrota ne ugaja zdravju živali. Mokri hlevi, vlažna ležišča škodujejo zdravju in manjšajo korist, kateri bi sicer od živinorejstva imeli. Kriva je pa misel, da mokri hlevi več gnoja dajejo; množina in dobrota gnoja je zavisna od krme, ki se živini polaga, in od nastelje, a ne od mokrote v hlevu.

Kdor hoče kolikor le mogoče najbolj izkoristiti svoje živali, ta jim naj skrbi za suha ležišča ter naj debelo nastilja, ali če nastelje nima dovolj, naj tako

hlevni pod nagne, da bode gnojica odtekala in bode mogoče vsak dan gnoj pokidati.

Jako važna v isto svrhu je primerna gorkota v hlevu.

Goved sicer ni tako občutljiva proti mrazu kakor konj. Vendar se najbolje občuti pri temperaturi 10 do 12° R. in tedaj povžito krmo tudi najčisteje prebavi. Izkušnje učijo, da živali potrebujejo tem več hrane, čem bolj mrzlo imajo v hlevih. Kedar temperatura leze pod 8° R., tedaj treba je pri vsaki stopinji 5—7% več pokladati. Če pa gre kvišku temperatura od 8° do 13°, tedaj pa se 2 do 3% manje pokladati more. Ti učinki so tako važni, da jih tudi navadni kmetovalec ne more čisto prezirati, ako noče velike škode trpeti.

V dobro vgretilih hlevih, kjer temperatura 8 do 12° R. kaže, dobivamo od živali stalno enakih koristi. Kedar pa žival v hlevu zmrzava, potrebuje za tretjino ali tudi za polovico več krme, da nam enakih koristi daje, kakor sicer. Kajti velik del krme se prebavi za narejanje toplote. Ako pa zmrzavajoči živini ne polagamo zadosti krme, tedaj pa nam shujša. — Pridejo iz zime jako suhe, mršave živali, da se do sv. Janeza komaj, zopet popravijo. Da pri takih razmerah gospodarstvo ne more prosperovati, čeravno se kmetovalec mnogo trudi in veliko štedi, to je vendar umevno. Vendar, da nas čitatelji prav razumejo, opomnimo, da temperatura tudi previsoka biti ne sme, nikakor ne 14 ali 15° R., ker je to škodljivo. Prava mera velja tudi tukaj. V dobro zaprtem hlevu bi naj vedno obesen bil kak gorkomer ali termometer. G. G.

Vzrejevanje žebet na manjših kmetijah.

(Konec.)

V drugem in tretjem letu ne potrebujejo žebeta tolike postrežbe; so sploh z manjšim zadovoljna; če imajo poleti dobro pašo ali obilno zelene krme, zadovoljna so pozimi z mekinami in senom, kojemu se dodene nekaj repe, krompirja in ovsene rezi. Če jih pa uže vpregamo, treba jim je tudi nekaj ovsu privošiti.

Proti navedenemu pa ugovarjajo rekoč: ko bi mi svoja žebeta tako krmili, udarila bi vsa krma v kosti: žebeta dobijo bramor v kolena, nakolenice, zajčje sekirice, krganje.

To je uže res, vendar glavni vzrok temu ni dobra krma, ampak slaba strežba, ki žebetom potrebnega gibanja na prostem zraku ne privošči. Kdor torej svoje žebe vedno v hlevu pusti, morebiti celó privezano k jaslom, pa, kakor rečeno, obilno krmil, ta ne bo vzdredil dobrih konj. Godi se mu, kakor vselej, kedar žival samo dobro krmimo, debelimo: obilna hrana napne trebuh, celo truplo je zgolj meso in tolšča, noge pa zaostajajo, čeravno so te namenjene kedaj nositi truplo, tovore, vlačiti vozove, teže, pa so preslabotne, ker se v mladosti niso ne urile, ne krepko razvijale. Ako se torej žebe po dolgem času na prosti zrak spusti, skače in leta veselo, pa slabe noge ne morejo težkega trupla nositi, pri skakanji in letanji in naglem obračanju zvrne se teža sedaj na to, sedaj na drugo nogo. Kmalu dobi bramor v kolena, krganje ali zajčje sekirice, ali se upeha, postane trdo v udih in med konji imamo enega kruljevca ali pohabljenca več.

Je li takošno ravnanje pametno? Zakaj pa so tesarji in kovači v rokah bolj močni, kakor krojači? Zato, ker prvi svoje roke vsaki dan napenjajo in tako krepijo, krojači pa le s prsti delajo. Zakaj pa beži svinja plemenjača, ki celi dan po pašnikih hodi, zve-

čer urno in veselo domov, med tem, ko četrto leta pozneje tista svinja podkrmljena in udebeljena komaj noge pod težkim telesom giblje? Zato, ker plemenjača na paši vsaki dan svoje noge uri in vadi in krepi, krmljača pa le svoj trebuh in maščobo množi, da so noge vsled dolgega miru in ležanja oslabele. Zato pa je nespametno, s konjem, ki je namenjen kedaj noge krepko rabiti in tako gospodarjem koristiti, ravnati tako kakor s svinjo krmljenko, ki ima edini namen, da mogoče veliko mesa in masti nastavi. Toraj ni res, da bi preobilna krma žebetom v kosti udarila, udari jim nespametno ravnanje gospodarjevo z njimi.

Največje vrednosti je tisti konj, ki ima trdne kosti, močne mišice in kite. To se pa doseže, ako v mladosti konja urimo, da se mu kosti, mišice in kite dobro krepijo. Pustijo torej naj gospodarji uže mladim žebetom, ko so nekaj tednov stara, vsaki dan nekoliko časa sprehajati se kraj matere. Odstavljena žebeta se naj spravijo v hlev, neprivezana, da morejo prosto sem ter tje hoditi. Vrhu tega jih moramo vsak dan nekoliko spustiti na dvorišče. Tudi kaže gnojišče zaratati in žebeta ondi nagnati, da gnoj pohodijo in steptajo, kar je tudi koristno. Pri malih voznjah je dobro žebe k materi privezati ali pa k drugemu mirnemu konju.

Vsakako je skrbeti, da žebeta vsak dan dobijo priliko, sprehoditi se in zletati, vendar ne preveč, kajti to krepil jim ude. Na tak način vzredimo si zdravih in krepkih konj, na veselje posestniku in dobro poplačanje krme in strežbe, ki se je za žebeta porabila.

„Gosp. glasnik za Štajersko“.

Tržne cene.

V Kranji, 13. aprila 1885.

Na današnji trg je došlo 159 glav goveje živine in 11 prešičev.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hektol. . .	6 50	Ajda, hektol. . .	5 85
Rež „ . .	5 85	Slama, 100 kil . .	1 80
Oves „ . .	3 58	Senom, „ . .	2 50
Turšica „ . .	6 17	Špeh, fr. kila „ . .	— 60
Ječmen „ . .	5 52	Živi prešiči, kila . .	— 32

V Ljubljani, 7. aprila 1885.

Povprečna cena.

	Trg	Magaz.		Trg	Magaz.
	gl. kr.	gl. kr.		gl. kr.	gl. kr.
Pšenica, hektol.	6 83	7 46	Sur. maslo, kila	— 84	—
Rež „	5 20	6 07	Jajca, jedno . .	— 3	—
Ječmen „	5 36	5 33	Mleko, liter . .	— 8	—
Oves „	3 25	3 32	Gov. meso, kila	— 64	—
Soršica „	—	6 40	Telečje meso, „	— 68	—
Ajda „	4 71	5 22	Prešič. meso, „	— 54	—
Proso „	5 85	5 82	Koštrun „	— 34	—
Koruza „	5 36	5 41	Kuretina, jedna	— 42	—
Krompir, 100 kil	2 86	—	Golobje, jeden .	— 17	—
Leča, hektoliter	8 —	—	Senom, 100 kil .	1 60	—
Grah „	8 —	—	Slama, „ . .	1 51	—
Fizol „	8 50	—	Drva, trde, sež.	7 60	—
Gov. mast, kila	94 —	—	„ mehke, „	5 20	—
Svinska mast „	82 —	—	Vino, rud., 100 l.	— 24	—
Špeh, fr. „	56 —	—	„ belo, „	— 20	—
„ prek. „	72 —	—			